

Finanční arbitr

Legerova 1581/69, 110 00 Praha 1 – Nové Město, Tel. +420 257 042 094,
ID datové schránky: qr9ab9x, e-mail: arbitr@finarbitr.cz, https://www.finarbitr.cz

Navrhovatel

Zástupce

JUDr. Marek Nespala
advokát
IČO 662 40 590
Vyšehradská 421/21
128 00 Praha 2

Instituce

Nationale-Nederlanden Levensverzekering
Maatschappij N. V., se sídlem Weena 505,
Rotterdam, Nizozemské království, zapsané
v obchodním rejstříku Obchodní komory
vRotterdamu, datum zápisu 17. ledna 1863,
číslo zápisu 24042211,
jednající prostřednictvím
NN Životní pojišťovna N.V.,
pobočka pro Českou republiku
IČO 407 63 587
Nádražní 344/25
150 00 Praha 5

Zástupce

Mgr. Eva Nováková
advokát
IČO 866 42 413
Ovocný trh 573/12
110 00 Praha 1

Č. j. FA/SR/ZP/916/2017 - 38

Praha 27. 11. 2018

Rozhodnutí o námitkách

Finanční arbitr příslušný k rozhodování sporů podle § 1 odst. 1 zákona č. 229/2002 Sb., o finančním arbitrovi, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o finančním arbitrovi“), rozhodl v řízení zahájeném dne 31. 8. 2017 podle § 8 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi na návrh Navrhovatele proti Instituci, vedeném podle tohoto zákona a zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), ve věci o zaplacení částky ve výši 47.800 Kč s příslušenstvím, o námitkách Navrhovatele ze dne 12. 9. 2018, č. j. FA/SR/ZP/916/2017 - 25, proti nálezů finančního arbitra ze dne 29. 8. 2018, č. j. FA/SR/ZP/916/2017 – 21, takto:

Námítky Navrhovatele , zastoupené na základě plné moci advokátem JUDr. Markem Nespalou, advokátem se sídlem Vyšehradská 421/21, 128 00 Praha 2, doručené finančnímu arbitrovi dne 12. 9. 2018, č. j. FA/SR/ZP/916/2017 – 25, se zamítají a nález finančního arbitra ze dne 29. 8. 2018, č. j. FA/SR/ZP/916/2017 - 21 se podle § 16 odst. 2 zákona o finančním arbitrovi potvrzuje.

Odůvodnění:

1. Řízení o návrhu

Navrhovatel se domáhá vydání bezdůvodného obohacení z neplatné pojistné smlouvy odpovídajícího zaplacenému pojistnému a zákonného úroku z prodlení, protože má za to, že na straně pojistitele jednal subjekt bez způsobilosti k právním úkonům a z důvodu, že pojistitel nepřebral v žádném okamžiku trvání pojistné smlouvy pojistné riziko.

Finanční arbitr při rozhodování sporu mezi Navrhovatelem a Institucí nálezem ze dne 29. 8. 2018, č. j. FA/SR/ZP/916/2017 – 21 (dále jen „Nález“), vyšel ze shromážděných

podkladů, především z toho, že Navrhovatel a Instituce uzavřeli pojistnou smlouvu investičního životního pojištění ŽIVOTNÍ POJIŠTĚNÍ ING SMART č. ■ s počátkem pojištění od 1. 11. 2013 a pojistnou dobou 28 let; za okamžik uzavření smlouvy je označeno datum jejího podpisu dne 3. 10. 2013 (dále jen „Pojistná smlouva“).

Finanční arbitr zjistil, že Navrhovatel a Instituce si v Pojistné smlouvě sjednali běžné měsíční pojistné ve výši 2.500 Kč, které Instituce na žádost Navrhovatele snížila na 1.000 Kč a pojistnou částku 10.000 Kč pro případ smrti, resp. že se Instituce v Pojistné smlouvě zavázala v případě smrti Navrhovatele vyplatit obmyšlené osobě pojistné plnění ve výši pojistné částky nebo hodnoty účtu, bude-li tato hodnota vyšší než 10.000 Kč, a v případě jeho dožití vyplatit Navrhovateli pojistné plnění ve výši hodnoty účtu.

Finanční arbitr na základě shromážděných podkladů a po jejich pečlivém právním posouzení nedovodil neplatnost Pojistné smlouvy, neboť nezjistil, že by Navrhovatel uzavřel Pojistnou smlouvu se subjektem, který k tomu neměl oprávnění nebo že by Instituce na základě Pojistné smlouvy nepřevzala pojistné riziko, ani že by Navrhovatel jejím prostřednictvím nenaplnil svůj pojistný zájem.

S ohledem na tyto skutečnosti finanční arbitr návrh Navrhovatele podle § 15 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi zamítl.

2. Námítky Navrhovatele proti Nálezu

Navrhovatel rozporuje závěry finančního arbitra a tvrdí, že formulář Pojistné smlouvy nezavádí pro pobočku Instituce (dále jen „Pobočka“) a jejího zřizovatele společnou zkratku, když je z něj patrné, že zkratka je zavedena pouze pro pobočku, která je upřesněna pomocí zakladatele.

Navrhovatel argumentuje, že smluvní strana je v Pojistné smlouvě označena s důrazem na slovo „Pojistitel“ jako: *„Pojistitel: ING Životní pojišťovna N.V., pobočka pro Českou republiku, IČ: 40763587, se sídlem Nádražní 344/25, 150 00 Praha 5 – Smíchov, zapsaná v obchodním rejstříku vedeném Městským soudem v Praze oddíl A, vložka 6305, Zakladatel: ING Životní pojišťovna N. V., se sídlem Rotterdam, Weena 505, Nizozemské království, zapsaný v obchodním rejstříku Obchodní komory v Rotterdamu, Nizozemské království, datum zápisu 17. ledna 1863, číslo zápisu 24042211 (dále jen „pojistitel“ nebo „pojišťovna“ nebo „ING Životní pojišťovna“)“.*

Podle Navrhovatele tento výklad rovněž potvrzuje znění úvodního ustanovení Všeobecných pojistných podmínek pro životní pojištění účinných od 1. 3. 2008 (dále jen „Všeobecné pojistné podmínky“).

Navrhovatel namítá, že z hlavičky Pojistné smlouvy pouze vyplývá, že pojistitelem je Pobočka, jejímž zakladatelem je společnost ING Životní pojišťovna N. V. V této souvislosti Navrhovatel dále tvrdí, že ve formuláři Pojistné smlouvy není zmíněn zřizovatel, ale zakladatel, který je ve smyslu zákona č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „obchodní zákoník“), osoba zakládající právnickou osobu, tedy osoba s právní subjektivitou, a nikoli pobočku.

Navrhovatel namítá, že Informace zájemci (dále jen „Informace zájemci“) nedoplňují smluvní dokumentaci a nezachycují projev vůle smluvních stran, neboť nejsou součástí Pojistné smlouvy. Podle Navrhovatele Instituce prostřednictvím Informací zájemci pouze plní svou informační povinnost vůči zájemci o pojištění ve smyslu § 66 zákona č. 37/2004 Sb., o pojistné smlouvě a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pojistné smlouvě“). Navrhovatel namítá, že právní úkon zavazující smluvní strany, který zachycuje jejich vůli, je Pojistná smlouva, a nikoli Informace zájemci.

Navrhovatel namítá, že Informace zájemci rovněž neuvádějí Instituci jako zahraniční pojišťovnu jednající prostřednictvím pobočky a obsahují pouze údaj o tom, že Pobočka, tedy pojistitel je podle Pojistné smlouvy organizační složkou společnosti ING Životní pojišťovna N. V. Podle Navrhovatele jde o informaci, ze které není pro průměrného spotřebitele zřejmé, kdo je Institucí či k do má právní subjektivitu a kdo nikoli.

Navrhovatel namítá, že „z obchodního rejstříku vedeného Městským soudem v Praze oddíl A, vložka 6305 nevyplývá žádná finančním arbitrem tvrzená skutečnost. Obchodní rejstřík obsahuje pouze údaje o Pobočce, nikoli informaci o tom, že jedná za zahraniční pojišťovnu Nationale-Nederlanden Levensverzekering Maatschappij N. V. Část obchodního rejstříku nazvaná „Ostatní skutečnosti“ vzhledem ke svému znění vzbuzuje další pochybnosti, neboť není vůbec jasné, jaký je vztah mezi Institucí a subjektem nazvaným NN Životní pojišťovna N. V. Pod obchodní firmou a specifikací Instituce se nachází údaj o zakladateli, kterým je NN Životní pojišťovna N. V. Uspořádání textu tak spíše naznačuje nesmyslný závěr, že zakladatelem Instituce je NN Životní pojišťovna N. V. Z obchodního rejstříku nevyplývají žádné vazby mezi uvedenými entitami ani to, kdo je oprávněn jednat za koho“.

Navrhovatel odmítá argument finančního arbitra, že si měl správnost definice smluvní strany zjistit z obchodního rejstříku, neboť ho považuje za protiprávní a v rozporu s principy ochrany spotřebitele. Navrhovatel v této souvislosti odkazuje na rozhodnutí Ústavního soudu České republiky sp. zn. III. ÚS 158/99, ze dne 11. 5. 2000.

Navrhovatel namítá, že neměl informaci o tom, že Pobočka jedná jménem svého zřizovatele, neboť mu tuto informaci podřízený pojišťovací zprostředkovatel neposkytl v předmluvní fázi, ani to nevyplývalo ze smluvní dokumentace či z obchodního rejstříku.

Navrhovatel tvrdí, že ačkoli finanční arbitr vycházel z rozhodnutí Nejvyššího soudu České republiky ze dne 20. 5. 2003, sp. zn. 32 Odo 119/2003, nezabýval se řádně výkladem projevu vůle stran, vědomostí Navrhovatele o pojistiteli a dalšími okolnostmi uzavření Pojistné smlouvy.

Navrhovatel tvrdí, že vzhledem k definici Instituce v Pojistné smlouvě neměl žádnou pochybnost, že uzavřel Pojistnou smlouvu s českým subjektem, neboť český název pobočky obsahuje slovo pojišťovna, tedy ING Životní pojišťovna N. V. Navrhovatel namítá, že i přes definici Instituce v Pojistné smlouvě nevěděl, že uzavřel Pojistnou smlouvu s nizozemskou právnickou osobou se sídlem v Rotterdamu, jejíž obchodní firma zní Nationale-Nederlanden Levensverzekering Maatschappij N. V.

Navrhovatel tvrdí, že veškerá komunikace při uzavírání Pojistné smlouvy probíhala v českém jazyce, že pojistné hradil na účet vedený v České republice a že ho podřízený pojišťovací zprostředkovatel při sjednávání Pojistné smlouvy neupozornil na skutečnost, že Institucí je ve skutečnosti jiný subjekt, který Instituce v Pojistné smlouvě neuvedla.

Navrhovatel tvrdí, že v reklamní kampani vztahující se k Pojistné smlouvě není informace o tom, že Institucí je zahraniční osoba. Navrhovatel v této souvislosti odkazuje na reklamní spot z roku 2015 uvedený Institucí na jejich webových stránkách <http://www.tvspoty.cz/nn-ing-ewan-mcgregor-si-meni-jmeno/>, kde používá pouze název ING pojišťovna.

Navrhovatel dále odkazuje na webové stránky ČAP – České asociace pojišťoven (viz <http://www.cap.cz/en/about-us/members/full-members?start=20>), kde Česká asociace pojišťoven pod záložkou „Členské pojišťovny“ uvádí jako člena pouze Pobočku, tj. NN Životní pojišťovna N. V., pobočka pro Českou republiku.

Podle Navrhovatele se finanční arbitr nevypořádal ani se skutečností, že žádná Instituce s obchodní firmou ING Životní pojišťovna N. V., se sídlem v Nizozemí neexistuje, a proto je podle Navrhovatele lichá argumentace finančního arbitra týkající se údaje o zakladateli v Pojistné smlouvě.

Navrhovatel argumentuje, že podle výpisu z obchodního rejstříku vedeného Městským soudem v Praze pod sp. zn. A 6305 a podle výpisu z obchodního rejstříku Nizozemí (The Netherlands Chamber of Commerce Commercial Register Extract) ze dne 20. 1. 2015, je zakladatelem pobočky Instituce, jejíž obchodní firma je Nationale-Nederlanden Levensverzekering Maatschappij N. V., pod touto obchodní firmou Instituce jedná. Instituce má podle předmětného výpisu několik obchodních jmen, mj. též ING Životní pojišťovna N. V. Podle Navrhovatele se však nejedná o názvy, pod kterými Instituce činí právní úkony, nýbrž jde o jména používaná pro marketingové účely.

Navrhovatel tvrdí, že *„z odůvodnění Nálezu zcela zjevně vyplývá, že finanční arbitr nerozhodoval nestranně a spravedlivě, když interpretoval jednotlivá zjištění tak, aby vyhovovala Instituci, ačkoliv charakter těchto skutkových zjištění takový výklad logicky nepřipouští. Výsledkem je chabá argumentace, o kterou se závěr, který finanční arbitr učinil, nemůže opřít. Vzhledem k tomu, že finanční arbitr současně zcela ignoroval skutková zjištění, která hovoří ve prospěch Navrhovatele, je zjevné, že nejde pouze o pouhou nekompetentnost finančního arbitra, ale též o zjevný záměr vysvětlitelný pouze absencí nestrannosti“*.

Navrhovatel současně upozorňuje, že řada pojišťoven uzavírala pojistné smlouvy, ve kterých nepřevzala pojistné riziko vůbec nebo v zanedbatelné míře, a tyto smlouvy nabízela jako výhodný spořicí či investiční produkt. Těmito smlouvami tak pojišťovny poskytovaly drahé a nevýhodné investování a obcházely zákonem nastavenou regulaci.

Navrhovatel se ztotožňuje se závěrem finančního arbitra, že nezbytnou součástí pojištění je naplnění pojistného zájmu pojistníka a poskytnutí pojistné ochrany pojistitelem prostřednictvím převzetí pojistného rizika.

Navrhovatel opakuje, že vzhledem k poměru pojistné částky a měsíčního pojistného a délce trvání produktu nejsou naplněny základní náležitosti pojistné smlouvy jako smluvního typu a pojistná smlouva představuje pojistný produkt pouze formálně, neboť Instituce přebírá pojistné riziko v zanedbatelné částce, a tudíž na základě Pojistné smlouvy neposkytuje Navrhovateli pojistnou ochranu.

Navrhovatel dále argumentuje, že pojistník při sjednávání investičního životního pojištění je v postavení obdobném investorovi, kdy výnosy jsou generovány v podobě zvyšování podílového účtu, který je tvořen z pojistného hrazeného pojistníkem. V tomto smyslu je investiční životní pojištění materiálně shodné s investiční službou. Navrhovatel podotýká, že Instituce nedisponuje oprávněním k poskytování investičních služeb, které jsou formálně poskytovány prostřednictvím smluv o investičním životním pojištění.

Navrhovatel tvrdí, že Navrhovatel neměl v souvislosti s Pojistnou smlouvou pojistný zájem a Instituce se nezavázala k převzetí pojistného rizika. Pojistná smlouva je tak podle Navrhovatele svou materiální povahou produkt investiční, nikoli pojistný.

Pojistná smlouva tak podle Navrhovatele odporuje smyslu a účelu regulace činností účastníků kapitálového a pojistného trhu upravené v zákoně č. 256/2004 Sb. o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o podnikání na kapitálovém trhu) a v rozporu se zákonem č. 277/2009 Sb. o pojišťovnictví, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pojišťovnictví“).

Navrhovatel tvrdí, že *„finanční arbitr zjevně nerozhodoval nestranně, když interpretoval skutková zjištění účelově pouze ve prospěch Instituce, nezabýval se zjištěními, která vplynula z provedených důkazů“*.

Navrhovatel s ohledem na výše uvedené namítá podjatost finančního arbitra podle § 14 odst. 2 správního řádu a odkazuje na část 6. Nálezu, kde podle něj finanční arbitr nezkoumal, z jakého důvodu Navrhovatel napadl platnost Pojistné smlouvy až po 4 letech. Podle

Navrhovatele je paradoxní závěr finančního arbitra, že Pojistná smlouva je platná, avšak finanční arbitr Navrhovateli vytýká, že její neplatnost měl namítat dříve než po 4 letech jejího trvání. Navrhovatel v této souvislosti tvrdí, že „*návrh na zahájení řízení podal bezodkladně poté, co se o neplatnosti Pojistné smlouvy dověděl*“.

Navrhovatel rovněž odkazuje na vyjádření finančního arbitra ze dne 9. 8. 2018, které zaslal Městskému soudu v Praze ke sp. zn. 10A 108/2018 z důvodu probíhajícího řízení o žalobě na nečinnost jiného klienta právního zástupce Navrhovatele. Navrhovatel v této souvislosti odkazuje na část I. tohoto vyjádření označenou jako „*Zneužívání řízení před Žalovaným – možná nepřislušnost Žalovaného k řešení sporu*“, kde podle Navrhovatele finanční arbitr obviňuje právního zástupce Navrhovatele za zneužívání institutu finančního arbitra.

Navrhovatel argumentuje, že ve smyslu článku 37 odst. 2 Listiny základních práv a svobod využil své ústavní právo na právní pomoc a nechal se v řízení před finančním arbitrem zastoupit advokátem (se zkušenostmi v oblasti pojištění), odmítá „podezření“ finančního arbitra a tvrdí, že Navrhovatel „*smlouvu neprodal*“.

Navrhovatel s ohledem na výše uvedené namítá, že „*je naplněna hypotéza právní normy uvedená v ustanovení § 14 odst. 1 správního řádu, tedy že finanční arbitr je s ohledem na svůj poměr k právnímu zástupci Navrhovatele podjatý, tedy že lze důvodně pochybovat o nestrannosti jeho rozhodování ve věci*“.

Navrhovatel tvrdí, že finanční arbitr by měl postupovat ve věci podjatosti podle § 14 správního řádu a nesouhlasí s jeho výkladem, že je sám nadřízeným správním orgánem, neboť podle § 178 odst. 2 správního řádu finanční arbitr nerozhoduje o odvolání, ale o námitkách, což je podle Navrhovatele jiný typ opravného prostředku. Podle Navrhovatele je nadřízeným správním orgánem ve smyslu § 178 odst. 2 správního řádu orgán, který na základě zákona pověřil finančního arbitra výkonem veřejné správy a který má být podle § 14 odst. 4 správního řádu vyrozuměn o okolnostech nasvědčujících podjatosti finančního arbitra.

3. Vyjádření Instituce k námitkám Navrhovatele

Instituce namítá účelovost námitek Navrhovatele a odkazuje zejména na vyjádření ze dne 25. 5. 2018, ve kterém detailně vysvětluje, proč považuje Pojistnou smlouvu za platně sjednanou.

Instituce nepovažuje své označení v Pojistné smlouvě za matoucí, když je vymezena označením Pobočky a současně i jejího zakladatele včetně podrobností. Instituce namítá, že i průměrný spotřebitel porozumí tomu, že označení „pobočka pro Českou republiku“ znamená existenci jiné – zahraniční osoby. Navrhovatel měl možnost si tuto informaci rovněž zjistit, pokud by byl o osobě, se kterou Pojistnou smlouvu uzavřel, na pochybách.

Instituce nesouhlasí s Navrhovatelem, že by součástí Pojistné smlouvy neměl být dokument Informace zájemci. Informace zájemci navíc Navrhovatel prokazatelně obdržel, když jsou součástí balíku pojistných podmínek.

Instituce argumentuje, že obě strany sporu věděly, s kým uzavírají smlouvu, a současně považuje Pojistnou smlouvu za platně sjednanou v souladu se zákonem, když mj. obsahuje veškeré podstatné náležitosti.

Instituce odmítá argumentaci Navrhovatele, že používá své obchodní jméno pro „*interní potřebu*“ a že podle internetové stránky nizozemské advokátní kanceláře AMS Advocaten lze používat toto obchodní jméno, tzv. „*trade name*“, pouze pro marketingové účely, když tento závěr není možné z uvedených stránek dovodit. Podle Instituce se tyto stránky zabývají

pouze pravidly pro používání obchodních jmen z pohledu práva duševního vlastnictví, a proto nepovažuje tento argument za relevantní.

Instituce rovněž namítá, že obchodní jméno používá primárně za účelem jednoduchého označení Instituce, a proto jej zmiňuje v hlavičce Pojistné smlouvy, kterou uzavřela s Navrhovatelem. Instituce rovněž argumentuje, že tento postup je v souladu s dodatkem ke stanovám Instituce, resp. jejího zakladatele ze dne 13. 7. 2006, který je založen ve sbírce listin českého obchodního rejstříku (viz článek 1. 2 a 1. 3 tohoto dodatku).

Instituce namítá, že ke dni uzavření Pojistné smlouvy byla Pobočka zapsána v českém obchodním rejstříku pod názvem ING Životní pojišťovna N.V., pobočka pro Českou republiku včetně jejího zřizovatele, tj. ING Životní pojišťovna N.V. a že v obchodním rejstříku v části „*ostatní skutečnosti*“ je zapsán i úplný název Instituce, který je rovněž registrován v nizozemském obchodním rejstříku. Instituce doplňuje, že „*[v]eškeré tyto skutečnosti pak nepochybně řádně ověřoval rejstříkový soud a argumentu neplatnosti Pojistné smlouvy tedy nepochybně nelze přisvědčit, když Instituce je v Pojistné smlouvě označena zcela v souladu se svými stanovami a zápisem v obchodním rejstříku, a to jak správným označením své organizační složky, tak i zřizovatele*“.

Instituce odmítá argumentaci Navrhovatele co do neplatnosti Pojistné smlouvy z důvodu absence způsobilosti Pobočky Instituce k právním úkonům a v této souvislosti namítá, že argumentace Navrhovatele směřuje k nepřesnému či nejasnému označení Instituce v Pojistné smlouvě.

K otázce nepřesného označení účastníka Pojistné smlouvy Instituce odkazuje na judikaturu, kterou v Nálezu zmínil finanční arbitr a na rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 27. 5. 2009, sp. zn. 23 Cdo 1687/2009.

Instituce tvrdí, že i případné nesjednání pojištění či překročení podnikatelského oprávnění Instituce by nezpůsobilo neplatnost Pojistné smlouvy. Pojistná smlouva plně odpovídá definici dané zákonem o pojistné smlouvě a má veškeré podstatné náležitosti pojistné smlouvy podle tohoto zákona.

Instituce rovněž namítá, že na Pojistnou smlouvu se nevztahuje zákon o podnikání na kapitálovém trhu, když pro její činnost se uplatí speciální právní úprava v zákoně o pojišťovnictví.

Instituce upozorňuje, že ani Česká národní banka jako dozorový orgán životních pojišťoven sjednávání obdobných pojistných smluv nijak nesankcionuje a pouhé porovnávání výše zaplaceného měsíčního pojistného s pojistnou částkou pro případ smrti je ze strany Navrhovatele zjednodušené a zavádějící, protože nijak nezohledňuje aktuální hodnotu účtu Pojistné smlouvy.

Instituce tvrdí, že produkt investičního životního pojištění má i s ohledem na svá specifika do určité míry povahu investiční služby, z čehož však není možné dovodit, že by se nejednalo o pojistný produkt, na základě kterého přebírá pojistné riziko, nebo že by měl být v rozporu se zákonem o pojišťovnictví.

Instituce namítá, že nejde o produkt materiálně shodný s poskytováním investiční služby a i v případě nesjednané garantované pojistné částky dochází ze strany Instituce k převzetí pojistného rizika.

S ohledem na sjednaná práva a povinnosti Pojistná smlouva představuje pojistný produkt, když k převzetí pojistného rizika došlo sjednáním pojistné částky pro případ smrti ve výši 10.000 Kč. Tím, že Navrhovatel Pojistnou smlouvu uzavřel, jasně projevil svou vůli být pojištěn právě na částku 10.000 Kč, kterou musel považovat za dostačující.

Instituce v souvislosti s namítanou nízkou pojistnou částkou opakovaně odkazuje na zásadu „pacta sunt servanda“ a pojistný zájem chápe jako objektivní kategorii spíše majetkové povahy, která dokládá určitý vztah pojistníka k předmětu pojištění nebo pojištěné osobě. Jelikož Navrhovatel je v rámci Pojistné smlouvy v pozici pojistníka i pojištěného, měl pojistný zájem na jejím uzavření.

Instituce odmítá veškeré námitky Navrhovatele a požaduje, aby finanční arbitr Nález v plném rozsahu potvrdil.

4. Řízení o námitkách

Finanční arbitr podle § 12 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi rozhoduje podle svého nejlepšího vědomí a svědomí, nestranně, spravedlivě a bez průtahů a pouze na základě skutečností zjištěných v souladu se zákonem o finančním arbitrovi a zvláštními právními předpisy. Ustanovení § 16 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi dává stranám sporu právo podat proti nálezu finančního arbitra odůvodněné námitky, a to v zákonem stanovené lhůtě 15 dnů ode dne doručení písemného vyhotovení nálezu. Včasné podané námitky mají odkladný účinek.

Podle § 16 odst. 2 zákona o finančním arbitrovi rozhoduje o námitkách rovněž finanční arbitr, který nález buď potvrdí, nebo změní. Jelikož zákon o finančním arbitrovi upravuje náležitosti námitek a zásady řízení o námitkách pouze částečně, postupuje finanční arbitr podle těch ustanovení správního řádu, která upravují odvolání jako řádný opravný prostředek a průběh odvolacího řízení (srov. § 24 zákona o finančním arbitrovi ve spojení s § 81 a n. a § 141 odst. 9 správního řádu).

Finanční arbitr posoudil námitky Navrhovatele jako přípustné odůvodněné námitky ve smyslu § 16 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi ve spojení s § 81, § 82 a § 83 správního řádu.

Finanční arbitr nepovažuje za nutné opakovaně definovat a vykládat veškerá ujednání Pojistné smlouvy tak, jak učinil v Nálezu, ani vyjadřovat se k těm námitkám Navrhovatele, které vznesl v řízení o Nálezu, resp. o námitkách, a nedoložil je jakoukoli novou argumentací nebo relevantními podklady (případně nevysvětlil, jak konkrétně měly ovlivnit správnost a zákonnost napadeného Nálezu). Smyslem vypořádání tvrzení účastníků řízení a hodnocení podkladů v řízení před finančním arbitrem není podrobné vyvracení každého tvrzení účastníků a provádění každého předloženého či označeného podkladu. V tomto smyslu se vyjádřil též Ústavní soud ve svém nálezu ze dne 12. 2. 2009, sp. zn. III. ÚS 989/08, kde judikoval, že „[r]ízení porušením práva na spravedlivý proces, jestliže obecné soudy nebudouj vlastní závěry na podrobné oponentuře (a vyvracení) jednotlivě vznesených námitek, pakliže proti nim staví vlastní ucelený argumentační systém, který logicky a v právu rozumně vyloží tak, že podpora správnosti jejich závěrů je sama o sobě dostatečná“.

5.1 *Posouzení platnosti Pojistné smlouvy ve smyslu § 38 odst. 1 starého občanského zákoníku*

Pokud se jedná o námitku Navrhovatele, že formulář Pojistné smlouvy zavádí zkratku „pojistitel“, „pojišťovna“ nebo „ING Životní pojišťovna“ pouze pro Pobočku (upřesněnou o svého zakladatele), což podle Navrhovatele potvrzují i Všeobecné pojistné podmínky, finanční arbitr opakovaně odkazuje na závěry rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 20. 5. 2003, sp. zn. 32 Odo 119/2003 z části 5.4 Nálezu, podle nichž „[z]ávěr o nezpůsobilosti určitého subjektu k právním úkonům a tím i o jeho absolutní nezpůsobilosti právně relevantním způsobem vystupovat v právních vztazích, lze učinit až po té, kdy tento nedostatek nelze odstranit ani jeho výkladem. Námitka dovolatelky, že odvolací soud měl právní úkon správně posoudit podle jeho obsahu a vůle účastníků, kterou sledovali při uzavření smlouvy, je ve světle učiněných závěrů důvodnou“.

Finanční arbitr v Nálezu vysvětlil, že ve formuláři Pojistné smlouvy je označena Instituce jako „Pojistitel: ING Životní pojišťovna N.V., pobočka pro Českou republiku, IČ: 40763587, se sídlem Nádražní 344/25, 150 00 Praha 5-Smíchov zapsaná v obchodním rejstříku vedeném Městským soudem v Praze, oddíl A, vložka 6305. Zakladatel: ING Životní pojišťovna N.V., se sídlem Rotterdam, Weena 505, Nizozemské království, zapsaný v obchodním rejstříku Obchodní komory v Rotterdamu, Nizozemské království, datum zápisu 17. ledna 1863, číslo zápisu 24042211 (dále jen „pojistitel“ nebo „pojišťovna“ nebo „ING Životní pojišťovna“)“.

Finanční arbitr nerozporuje argumentaci Navrhovatele, že zakladatel je ve smyslu obchodního zákoníku osoba zakládající právnickou osobu, tedy osoba s právní subjektivitou. Pokud jde však o námitku Navrhovatele, že ve formuláři Pojistné smlouvy není zmíněn zřizovatel, ale zakladatel, finanční arbitr upřesňuje, že použil označení zřizovatel pro označení osoby zakládající zahraniční právnickou osobu, resp. zakladatele ve smyslu obchodního zákoníku, aby tím vysvětlil právní vztah mezi zakladatelem a pobočkou.

Ačkoli finanční arbitr již v Nálezu uzavřel, že Instituce sama sebe identifikovala stylisticky poměrně dost neobratně, s přihlédnutím k relevantní judikatuře Nejvyššího soudu a výše citované hlavičce samotného formuláře je přesvědčen, že již z tohoto dokumentu lze jako pojistitele bezpečně identifikovat Instituci a nikoli pouze Pobočku (Pojistitel je sice nejdříve identifikován jako „pobočka pro Českou republiku“, nicméně ihned poté je Navrhovatel upozorněn na skutečnost, že se jedná o pobočku Instituce jako zahraniční právnické osoby a že právě Instituce je pojistitelem, resp. pojišťovnou).

Pokud se jedná o námitku Navrhovatele, že jeho výklad podporuje i úvodní ustanovení Všeobecných pojistných podmínek, pak finanční arbitr zdůrazňuje nejen to, že samotný formulář Pojistné smlouvy má jako hlavní a individualizovaný dokument aplikační přednost, ale že i z dalších dokumentů vztahujících se k ní (Informace zájemci, pojistky, výpisy atd.) lze údaje o Instituci jako pojistiteli dovodit.

V této souvislosti finanční arbitr odmítá Navrhovatelovu snahu o bagatelizaci významu Informací zájemci, když právě jejich prostřednictvím Instituce splnila svou zákonnou povinnost ve smyslu § 66 odst. 1 zákona o pojistné smlouvě, tj. poskytnout spotřebiteli kompletní informace o pojistiteli.

Informace zájemci tak představují nejen relevantní předmluvní dokument k Pojistné smlouvě, ale v posuzovaném případě je přímo hlavní formulář Pojistné smlouvy označuje v části „Obecná ujednání“ za svou součást, když Navrhovatel podpisem Pojistné smlouvy prohlásil, že „před uzavřením této pojistné smlouvy byl seznámen s jejich zněním, s obsahem této pojistné smlouvy a že pojistné smlouvě i těmito přílohami rozumí“. S ohledem na tyto skutečnosti je tak zcela nepravdivá námitka Navrhovatele, že Informace zájemci nejsou součástí Pojistné smlouvy či že by se mělo jednat o dokument, který není pro posouzení sporu relevantní.

Co se týče námitek Navrhovatele k samotnému obsahu Informací zájemci, finanční arbitr i tyto odmítá, když už v části 5. 1 písm. c) a 5. 4 Nálezu shrnul, že Pobočka je pouze organizační složkou Instituce, která je sama pojišťovnou a může být tedy pojistitelem (tuto skutečnost Instituce sdělila výslovně Navrhovateli v Informacích zájemci, a to před uzavřením Pojistné smlouvy).

Finanční arbitr nemůže souhlasit ani s tvrzením Navrhovatele, že obchodní rejstřík vedený Městským soudem v Praze, oddíl A, vložka 6305, obsahoval pouze údaje o Pobočce, a nikoli o tom, že Pobočka jedná jménem zahraniční osoby, tj. Instituce. V této souvislosti finanční arbitr odkazuje především na část „Právní forma“, podle níž je Pobočka odštěpným závodem „zahraniční právnické osoby“, když část „Ostatní skutečnosti“ současně upřesňuje, že „společnost Nationale-Nederlanden Levensverzekering Maatschappij N.V. je zapsána v obchodním rejstříku Obchodní komory v Rotterdamu, Nizozemské království, datum zápisu

17. ledna 1863, číslo zápisu 24042211, v právní formě akciová společnost, s předmětem podnikání provozování životního pojištění (včetně zajištění) a další realizace záležitostí, které přímo či nepřímo vedou k realizaci či rozvoji předmětu činnosti nebo se k němu vztahují, to vše v nejširším smyslu. Výše upsaného akciového kapitálu je 173.888.648,80 EUR. Společnost se řídí právem Nizozemského království.“

Právě tato zahraniční společnost je pak níže ve výpisu obchodního rejstříku označena jako zakladatel Pobočky (odštěpného závodu), když s účinností od 1. 1. 2007 byla v obchodním rejstříku pouze změněna její obchodní firma na „ING Životní pojišťovna N.V.“ (jednalo se však stále o stejnou zahraniční společnost, tj. zakladatele Pobočky, což ostatně potvrzují i interní dokumenty Instituce zveřejněné v obchodním rejstříku a skutečnost, že rejstříkový soud vše takto zapsal). V této souvislosti pak nelze přehlédnout ani to, že od 27. 5. 1992 až do současnosti obchodní rejstřík obsahuje údaj o tom, že se jedná o společnost „se sídlem Rotterdam, Weena 505, Nizozemí“, čili zahraniční společnost.

S ohledem na výše uvedené finanční arbitr nesouhlasí ani s námitkami Navrhovatele, že Instituce s obchodní firmou ING Životní pojišťovna N. V., se sídlem v Nizozemí neexistuje, a doplňuje, že i kdyby Instituce skutečně použila své obchodní jméno, které používá pro své marketingové účely, nic by to neměnilo na tom, že s přihlédnutím k dalším údajům uvedeným jak ve veškeré dokumentaci vztahující se k Pojistné smlouvě, tak v obchodním rejstříku, by bylo možno bezpečně dovodit, že pojistitelem je Instituce. Finanční arbitr v této souvislosti odkazuje rovněž na své právní závěry uvedené v části 5. 4 Nálezu a na rozhodnutí Nejvyššího soudu České republiky ze dne 10. 4. 1997, sp. zn. 2 Cdon 386/96 a ze dne 20. 5. 2003, sp. zn. 32 Odo 119/2003, o vadách v identifikaci osoby a možnostech výkladu.

Pokud se jedná o zbývající námitky Navrhovatele týkající se jeho povědomí o skutečném pojistiteli (údajné přesvědčení Navrhovatele, že Pojistnou smlouvu uzavírá s českým subjektem, komunikace v českém jazyce, hrazení pojistného na účet vedený v ČR, reklamní kampaň Instituce nebo identifikace Instituce na webových stránkách České asociace pojišťoven), finanční arbitr sděluje následující.

Finanční arbitr předně odkazuje na Nález a odůvodnění tohoto rozhodnutí výše, z nichž podle jeho přesvědčení spolehlivě vyplývá, že Navrhovatel nemohl být při uzavření Pojistné smlouvy a později při jejím plnění v domnění, že druhou smluvní stranou je „český subjekt“ a nikoli Instituce jako zahraniční právnická osoba.

Na této skutečnosti nemůže ničeho změnit ani to, že Navrhovatel s Institucí komunikoval v českém jazyce a pojistné pravidelně hradil na účet vedený v České republice, když právě i z tohoto důvodu Instituce zřizuje v různých zemích své pobočky, aby spotřebitelům v jednotlivých státech usnadnila přístup ke svým produktům.

Stejně tak nelze podle názoru finančního arbitra přikládat žádný zvláštní význam ani Navrhovatelem zmiňované reklamě, když nejenže neprokázal, že tuto reklamu viděl a že ho jakkoli ovlivnila, ale zejména když z veškeré dokumentace k Pojistné smlouvě a z dalších okolností jejího uzavření (včetně následného chování obou smluvních stran) lze bezpečně dovodit, že pojistitelem je v posuzovaném případě Instituce (podle názoru finančního arbitra tak nelze přikládat zvláštní význam ani ostatním reklamním spotům Instituce, tj. například ING: Chrochtejte si i v penzi [holandská penze], u níž je mj. z názvu patrná souvislost se zahraničím). Obdobné pak pochopitelně platí i k argumentaci Navrhovatele, že i sama Česká asociace pojišťoven na svých webových stránkách uvádí jako svého člena pouze Pobočku.

S ohledem na výše uvedené finanční arbitr trvá na svých závěrech uvedených v napadeném Nálezu a odmítá tvrzení Navrhovatele, že by se nevypořádal se zásadními skutkovými okolnostmi posuzované věci.

5.2 K pojistnému zájmu a převzetí pojistného rizika

Co do námitky neplatnosti Pojistné smlouvy pro absenci pojistného zájmu Navrhovatele na jejím uzavření a nepřevzetí pojistného rizika ze strany Instituce Navrhovatel pouze zopakoval svá tvrzení, resp. odkázal na svá tvrzení uvedená v Nálezu. Finanční arbitr nepovažuje za účelné, jak uvedl výše v úvodu části 5. opakovaně uvádět veškerou argumentaci, když s těmito námitkami Navrhovatele se dostatečným a uceleným způsobem vypořádal v části 5.5 Nálezu.

Finanční arbitr pouze podotýká, že nepovažuje za prokázané tvrzení Navrhovatele, že měl zájem o výhodný spořicí produkt, nikoli pojistný, když tuto skutečnost nedokládají kromě tvrzení Navrhovatele podklady shromážděné v posuzovaném sporu. Naopak ze znění Pojistné smlouvy shodně jako z jednání Navrhovatele po dobu 4 let trvání smlouvy vyplývá, že Navrhovatel měl zájem o produkt investičního životního pojištění. Plnění ze smlouvy je navázáno na vznik pojistné události, jako události nahodilé, u které není jisté, zda a popřípadě kdy nastane. Navrhovatel současně projevil zájem na zajištění pro případ smrti v částce 10.000 Kč. Navrhovatel se v průběhu trvání Pojistné smlouvy o svůj závazek zajímal, když aktivně měnil výši „pojistného“ (jak Navrhovatel sám uvedl v žádostech o změnu výše pojistného), nikoli investice.

Finanční arbitr tedy závěrem opakuje, že Pojistnou smlouvu s ohledem na sjednanou výši pojistné částky neposoudil jako odporující zákonu o pojistné smlouvě a tedy absolutně neplatnou podle § 39 starého občanského zákoníku. Ze shromážděných podkladů finanční arbitr nedovodil, že by Instituce na základě Pojistné smlouvy nepřebrala pojistné riziko nebo že by Navrhovatel jejím prostřednictvím nenaplnil svůj pojistný zájem.

Opakovaně finanční arbitr dále konstatuje, že za nedůvodnou považuje námitku Navrhovatele v tom smyslu, že by se na práva a povinnosti vyplývající z Pojistné smlouvy měl vztahovat zákon o podnikání na kapitálovém trhu, neboť jak finanční arbitr podrobně rozebral v části 5.5 Nálezu, zákon o pojistné smlouvě i zákon o pojišťovnictví upravují produkty, jejichž součástí je investiční složka, a upravují jak soukromá práva a povinnosti smluvních stran, tak i veřejnoprávní meze (povinnosti) Instituce při výkonu její činnosti. Pojistná smlouva jako smlouva investičního životního pojištění neodporuje zákonu o pojistné smlouvě, resp. vzájemná práva a povinnosti z ní vyplývající si smluvní strany sjednaly v mezích tohoto zákona.

5.3 K podjatosti finančního arbitra

Finanční arbitr v řízení postupuje podle zákona o finančním arbitrovi a správního řádu, nestanoví-li zákon o finančním arbitrovi jinak.

Podle § 5 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi platí, že „[a]rbitr vykonává svou funkci nezávisle a nestranně. Musí se zdržet všeho, co by mohlo budít pochybnosti o jeho nepodjatosti“

Ustanovení § 14 odst. 1 správního řádu stanoví, že, „[k]aždá osoba bezprostředně se podílející na výkonu pravomoci správního orgánu (dále jen "úřední osoba"), o níž lze důvodně předpokládat, že má s ohledem na svůj poměr k věci, k účastníkům řízení nebo jejich zástupcům takový zájem na výsledku řízení, pro nějž lze pochybovat o její nepodjatosti, je vyloučena ze všech úkonů v řízení, při jejichž provádění by mohla výsledek řízení ovlivnit“.

Podjatost je tak dána dvěma složkami, které musí být naplněny kumulativně, když první složkou podjatosti je poměr úřední osoby k věci, k účastníkům řízení nebo jejich zástupcům a složka druhá vyjadřuje zájem úřední osoby na výsledku řízení, pro nějž lze pochybovat o její nepodjatosti, přičemž obě složky, tj. poměr i zájem, musí osoba, která podjatost namítá, prokázat.

Ústavní soud se ve svém rozhodnutí ze dne 31. 8. 2004, sp. zn. I. ÚS 371/04, zabýval otázkou nestrannosti a podjatosti, když konstatoval, že „[n]estrannost soudce je především subjektivní psychickou kategorií, vyjadřující vnitřní psychický vztah soudce k projednávané věci v širším smyslu (zahrnuje vztah k předmětu řízení, účastníkům řízení, jejich právním zástupcům atd.), o níž je schopen relativně přesně referovat toliko soudce sám. Pouze takto úzce pojímaná kategorie nestrannosti soudce by však v praxi nalezla stěží uplatnění vzhledem k obtížné objektivní přezkoumatelnosti vnitřního rozpoložení soudce. Kategorii nestrannosti je proto třeba vnímat širěji, také v rovině objektivní. Za objektivní ovšem nelze považovat to, jak se nestrannost soudce pouze subjektivně jeví vnějšímu pozorovateli (účastníkovi řízení), nýbrž to, zda reálně neexistují objektivní okolnosti, které by mohly objektivně vést k legitimním pochybnostem o tom, že soudce určitým nikoliv nezaujatým vztahem k věci disponuje. Vyloučení soudce z projednávání a rozhodování věci má být založeno nikoliv na skutečně prokázané podjatosti, ale již tehdy, jestliže lze mít pochybnost o jeho nepodjatosti. Subjektivní hledisko účastníků řízení o podjatosti může být podnětem k jejímu zkoumání, rozhodování o této otázce se však musí díť výlučně na základě hlediska objektivního. To znamená, že otázka podjatosti nemůže být postavena nikdy zcela najisto, nelze ovšem vycházet pouze ze subjektivních pochybností osob zúčastněných na řízení, nýbrž i z právního rozboru skutečností, které k těmto pochybnostem vedou“.

Finanční arbitr v této souvislosti zdůrazňuje, že není v žádném vztahu k Navrhovateli ani k jiným navrhovatelům v řízeních vedených proti Instituci, rovněž není v žádném vztahu k Instituci. Finanční arbitr rovněž nemá zájem na výsledku sporu mezi Institucí a Navrhovatelem, neboť je vázán povinnostmi stanovenými v ustanovení § 12 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi: „Arbitr je povinen rozhodovat podle svého nejlepšího vědomí a svědomí, nestranně, spravedlivě a bez průtahů a pouze na základě skutečností zjištěných v souladu s tímto zákonem a zvláštními právními předpisy“.

Finanční arbitr připomíná, že řízení před finančním arbitrem jako správní řízení je obecně ovládáno zásadou materiální pravdy vyjádřenou v ustanovení § 3 správního řádu, která znamená, že „[j]e povinností správního orgánu z vlastní iniciativy a vlastními prostředky objasňovat sporné, pochybné nebo zpochybněné skutečnosti“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu dne 30. 5. 2008, sp. zn. 4 Ads 113/2007). „Uvedená zásada, zakotvená v ust. § 3 odst. 4, resp. ust. § 46 správního řádu úzce souvisí i se zásadou vyhledávací (§ 32 odst. 1 správního řádu) a se zásadou volného hodnocení důkazů (§ 34 odst. 5 správního řádu). Správní orgán je tedy povinen zjišťovat všechny právně významné skutečnosti, bez ohledu na to, v čí prospěch svědčí, přičemž takto zjištěný stav věci musí odpovídat skutečnosti. Zásada materiální pravdy vyjadřuje nutný požadavek vysoké hodnoty pravdivosti a spravedlnosti vzhledem k tomu, že ve správním řízení bývá rozhodováno o právech, právem chráněných zájmech nebo povinnostech právnických a fyzických osob na jednotlivých úsecích státní správy. Způsob a rozsah přesného a spolehlivého zjištění skutečného stavu věci závisí na správním orgánu, který řízení vede. Přitom však odpovídá za naplnění této zásady a tato skutečnost má svůj odraz zejména v odůvodnění správního rozhodnutí, v němž správní orgán uvádí, které skutečnosti byly podkladem pro jeho rozhodnutí a jakými úvahami byl při jejich hodnocení veden“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 11. 2008, sp. zn. 7 As 22/2007).

Finanční arbitr je orgán mimosoudního řešení spotřebitelských sporů na finančním trhu. Primárním cílem finančního arbitra je tam, kde je spotřebitel v právu, přivést strany sporu ke smírnému řešení sporu tak, aby se spotřebitel nemusel obracet na soud a nemusel hradit náklady soudního řízení, protože řízení před finančním arbitrem je bezplatné. Proto musí finanční arbitr posoudit spor zásadně podle právních předpisů a nemůže působit ve prospěch ani jedné strany sporu. Pokud se nepodaří vyřešit spor smírně, vydá finanční arbitr rozhodnutí, které může strana sporu, která s ním nebude souhlasit, napadnout u soudu. Rozhodnutí finančního arbitra, kterým by neodůvodněně upřednostnil některou stranu sporu,

by soud musel zrušit a velmi pravděpodobně neúspěšné straně sporu uložil náhradu nákladů soudního řízení.

Finanční arbitr tak i při hodnocení předmětu sporu postupoval podle ustanovení § 12 odst. 3 zákona o finančním arbitrovi a přiměřeně též podle ustanovení § 50 odst. 1, § 50 odst. 4 a § 52 správního řádu, která vyžadují, aby finanční arbitr při svém rozhodování vycházel ze spolehlivě zjištěného skutkového stavu věci, volně hodnotil podklady a pečlivě přihlížel ke všemu, co vyšlo v řízení najevo. Jeho povinností je zjišťovat veškeré, byť i stranami sporu nenavržené okolnosti, které by mohly mít podle jeho názoru vliv na zjištění skutkového stavu věci.

Ačkoli se pak finanční arbitr necítí být v projednávané věci podjatý, upozorňuje Navrhovatele, že u případné podjatosti finančního arbitra nelze ani postupovat ve smyslu § 14 odst. 2 ve spojení s § 178 odst. 2 správního řádu správního řádu.

Podle § 14 odst. 2 správního řádu platí, že, „[ú]častník řízení může namítat podjatost úřední osoby, jakmile se o ní dozví...O námitce rozhodně bezodkladně usnesením služebně nadřízený úřední osoby nebo ten, kdo má obdobné postavení (dále jen představený)“.

Podle § 14 odst. 6 správního řádu současně platí, že, „[u]stanovení předchozích odstavců se nepoužijí pro vedoucí ústředních správních úřadů“.

V této souvislosti tedy platí, že použití ustanovení správního řádu o podjatosti a vyloučení úředních osob je vyloučeno v případě vedoucích ústředních správních úřadů, vedoucích tzn. jiných ústředních orgánů státní správy vypočtených v § 2 odst. 1 zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „kompetenční zákon“).

Přestože není finanční arbitr subjektem vypočteným kompetenčním zákonem jako tzv. jiný ústřední orgán státní správy, odkazuje na rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 30. 11. 2010, sp. zn. Pl. ÚS 52/04, kde se Ústavní soud zabýval otázkou pojmu „ústřední orgán státní správy, když mj. konstatoval, že výčet ústředních správních orgánů státní správy v kompetenčním zákoně není taxativní a „[p]odle názoru Ústavního soudu je proto nutno označit za ústřední orgán státní správy orgán, jenž naplňuje následující kritéria: výkon státní správy představuje podstatnou (byť menšinovou) část náplně daného orgánu, správní orgán vykonává celostátní působnost a tento orgán není přímo podřízen jinému ústřednímu orgánu státní správy (Další kritéria jako normotvorná pravomoc či monokratičnost správního orgánu nejsou v odborné literatuře jednoznačně přijímána a v jejich případě můžeme hovořit o znacích sice převažujících, nicméně nikoli nutných)“.

Z hlediska výše uvedených materiálních kritérií tyto znaky bezpochyby charakterizují i institut finančního arbitra, přičemž finanční arbitr upozorňuje na obdobné postavení Českého telekomunikačního úřadu jako ústředního správního úřadu pro výkon státní správy ve věcech stanovených zákonem č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, který je vedle finančního arbitra jedním z dalších správních orgánů, kterým přísluší rozhodovat spory vyplývající ze soukromoprávních vztahů.

Analogickou aplikaci § 14 odst. 6 správního řádu v případě namítané podjatosti finanční arbitra odůvodňuje současně tím, že vznesení námítky podjatosti finančního arbitra nemá v dané situaci zákonem předvídané řešení, neboť za podjatého finančního arbitra by nebylo možné určit jinou úřední osobu, která není ve vztahu k finančnímu arbitrovi ve vztahu podřízenosti (viz rozhodnutí Nejvyššího správního soudu sp. zn. 6 A 90/2002-82 ze dne 27. 11. 2003, kde konstatoval, že „ministr...není pracovníkem správního orgánu a použití ustanovení správního řádu o vyloučení pracovníka správního orgánu z projednávání a rozhodování věci tedy nepřipadá v úvahu...není tu specializovaný nadřízený orgán, který

by o vyloučení vedoucího ústředního orgánu státní správy rozhodoval, a není nikdo, kdo by mohl místo případně vyloučeného vedoucího rozhodovat“).

Podle § 178 odst. 1 správního řádu platí, že, „[n]adřazeným správním orgánem je ten správní orgán, o kterém to stanoví zvláštní zákon. Neurčuje-li jej zvláštní zákon, je jím správní orgán, který podle zákona rozhoduje o odvolání, popřípadě vykonává dozor“. Při užití správního řádu by podle tohoto ustanovení o podjatosti finančního arbitra rozhodoval opět sám finanční arbitr jako orgán, který podle zvláštního zákona (tj. zákona o finančním arbitrovi) rozhoduje o odvolání, tedy Námitkách proti Nálezu finančního arbitra.

Podle § 5 odst. 2 zákona o finančním arbitrovi sice platí, že „[z]a výkon své funkce odpovídá arbitr vládě“, případné vady samotných rozhodnutí finančního arbitra spočívající v jeho rozporu se zákonem (tedy včetně případné podjatosti finančního arbitra) jsou však s ohledem na zákonem předvídanou nezávislost a nestrannost finančního arbitra přezkoumatelné výhradně soudem podle části páté zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský soudní řád“).

Jak již finanční arbitr Navrhovateli sdělil před vydáním tohoto rozhodnutí, řízení před finančním arbitrem je toliko možnou alternativou k soudnímu řízení a Navrhovatel není v případě nedůvěry v rozhodovací praxi či osobu finančního arbitra nucen řešit svůj spor prostřednictvím tohoto orgánu mimosoudního řešení sporů. Mohl se tedy kdykoli do vydání rozhodnutí o námitkách obrátit se svým návrhem přímo na soud a řízení v posuzované věci před finančním arbitrem zastavit zpětvzetím návrhu.

5. K výroku rozhodnutí o námitkách

Finanční arbitr v řízení o námitkách proti Nálezu nezjistil, že by ve věci vydání bezdůvodného obohacení z neplatné Pojistné smlouvy odpovídajícího zaplacenému pojistnému spolu se zákonným úrokem z prodlení z Navrhovatelem tvrzeného důvodu absolutní neplatnosti rozhodl věcně nesprávně, a to z důvodů namítnutých Navrhovatelem, ani že by Nález a řízení, které mu předcházelo, bylo v rozporu s právními předpisy.

Na základě všech výše uvedených skutečností rozhodl finanční arbitr tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí.

Poučení:

Rozhodnutí o námitkách je podle § 16 odst. 4 zákona o finančním arbitrovi konečné. Podle § 17 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi doručený nález, který již nelze napadnout námitkami, je v právní moci (v případě, že bylo vydáno rozhodnutí o námitkách, nabývá nález právní moci dnem doručení rozhodnutí o námitkách – pozn. finančního arbitra).

Podle § 244 odst. 1 občanského soudního řádu rozhodl-li správní orgán podle zvláštního zákona o sporu a nabylo-li rozhodnutí správního orgánu právní moci, může být tatáž věc projednána na návrh v občanském soudním řízení. Podle § 247 odst. 1 občanského soudního řádu musí být žaloba podána ve lhůtě dvou měsíců od doručení rozhodnutí správního orgánu.

Mgr. Monika Nedelková
finanční arbitr

Doručuje se
Navrhovatel – datová schránka zástupce 4a6gsk4
Instituce – datová schránka zástupce vd8grny

